

Sammendrag

Sykkelpilot – Stor venstresving på Ring 2 i Oslo

TØI rapport 1790/2020

Forfattere: Aslak Fybri, Fridulv Sagberg, Torkel Bjørnskau og Katrine Karlsen

Oslo 2020 60 sider

Som en del av Statens vegvesens prosjekt «SykkelPiloter» har TØI evaluert tiltaket «stor venstresving» i lysregulerte kryss. Tiltaket omfatter oppmerking av venteboks for syklister samt skilt for krysset for å vise venstresving i to faser. Evalueringen ble gjennomført i tre kryss på Ring 2 i Oslo. En før- og etterundersøkelse med videoregistreringer og intervjuer med syklister viste en fordobling av andelen som tok stor venstresving fra før til etter at tiltaket ble innført, til tross for at tiltaket medfører en betydelig økning i tiden det tar å sykle gjennom krysset. Spørreundersøkelsen viste også at andelen syklister som var tilfreds med hvordan krysset fungerer, økte betydelig etter innføring av tiltaket. En av fire syklister var «svært enig» i at tiltaket hadde gjort det tryggere for dem å sykle gjennom krysset.

Vegdirektoratet har startet opp et pilotprosjekt for sykkel, der formålet er å få økt kunnskap og konkret erfaring med nye sykkeltiltak som kan bidra til å nå målsettingen om flere syklende. I pilotprosjektet for sykkel er det testet ut lite kjente sykkeltiltak innenfor dagens regelverk og tiltak utenfor regelverket, som man mente det ville være interessant å hente erfaringer med. For å vurdere effekten av tiltakene er det gjennomført før- og etterundersøkelser der konsekvenser for alle trafikanter er vurdert.

Et av tiltakene er stor venstresving i signalregulerte kryss. Stor venstresving er et krysstiltak der oppmerking (ventebokser) sammen med veiledende skilt skal bidra til få flere syklister til å ta en stor venstresving gjennom større signalregulerte kryss. Venteboksene er plassert foran ventende biler, slik at syklister får et forsprang ved grønt lys og er mer synlige for bilistene. Tiltaket kan slik bidra til økt trygghet og trafikksikkerhet for syklister gjennom kryss, særlig i kryss som oppleves som vanskelige å sykle gjennom på grunn av mye trafikk, kollektivtrafikk e.l.

Evalueringen ble utført ved tre kryss langs Kirkeveien, som er en del av Ring 2 i Oslo. Den mest omfattende evalueringen ble gjennomført for krysset med Sognsveien, mens det ble gjort mer begrensede evalueringer for kryssene med Blindernveien og Kierschows gate.

For å evaluere tiltaket ble det gjennomført videoregistrering av trafikken og intervjuer med syklister, både før og etter etablering av tiltaket.

Fra førperioden til etterperioden har det vært en dobling i andelen som tar stor venstresving. Det er likevel fortsatt et flertall som tar liten sving, dvs. at de velger samme rute som bilistene gjennom krysset.

Registrering av tidsbruk viste at syklister som benytter stor venstresving, i gjennomsnitt brukte 20 – 25 sekunder mer for å komme gjennom krysset enn dem som valgte liten venstresving. Opplevelsen av lang ventetid kan være en faktor som gjør det mindre attraktivt å benytte stor venstresving.

Spørreundersøkelsen viste at syklister vurderer av hvor godt krysset fungerer, er betydelig mer positive i etterperioden. De føler seg i større grad velkommen som syklister og vet hvor plassen deres er, og de opplever det tryggere å sykle gjennom krysset.

Selv om sykklistene opplever økt trygghet, kan vi ikke ut fra denne undersøkelsen si noe sikkert om sikkerheten objektivt sett er blitt bedre, siden det ikke ble observert noen trafikkonflikter eller uhell verken før eller etter omleggingen.

Spørreundersøkelsen og videoregistreringene viste at rundt en tredel av sykklistene bruker venteboksen. At de fleste sykklistene sa seg enige i påstanden om at ventebokser burde anlegges i alle store lyskryss, tyder også på en positiv holdning til tiltaket.

Den hyppigste begrunnelsen sykklistene oppgir for å sykle som de gjør gjennom krysset, er sikkerhet, og dernest at de sykler ut fra hvordan de leser trafikkbildet. En av fire sykklister sa seg «svært enig» i påstanden «*For meg som syklist er det blitt tryggere å svinge til venstre i krysset etter at det er blitt ny oppmerking (venteboks)*».

Når det gjelder framkommelighet, kan det se ut til at stor venstresving begrenser framkommeligheten noe for sykklistene, både ved at tidsbruken gjennom krysset øker for dem som tar stor venstresving, og ved at sykklistene som står i venteboksen, kan oppleves som en hindring for enkelte øvrige sykklister. Dette ansees imidlertid ikke som et stort problem, og totalt sett virker det som stor venstresving oppleves som et positivt tiltak av de fleste sykklistene.